

Ersta Sköndal Bräcke högskola

Institutionen för socialvetenskap

Socionomprogrammet, 210 hp

Inkommen orosanmälan från grundskolan.

-En vinjettstudie om hur socialsekreterare resonerar kring beslut i förhandsbedömningar

Recieved notifications of concern from elementary schools

-A vinjett study on how social workers make their decisions in pre-evaluations

Fares Amedi,

kandidatexamensarbete, 15 hp

SOC63, VT19

Handledare: Anne-Lie Vainik

Examinator: Anders Kassman

Sammanfattning

Den här uppsatsen handlar om förhandsbedömningar i barnavårdsutredningar hos socialtjänsten. Studiens syfte är att öka kunskapen om hur socialsekreterare resonerar kring beslut i förhandsbedömningar samt hur principen om barnets bästa har tagits i beaktning. För att kunna uppnå syftet i denna studie besvarades tre frågeställningar, första; *Finns det skillnader i hur socialsekreterarna resonerar kring hur beslut i förhandsbedömningarna fattas?* Andra; *Vilka bedömningsgrunder är enligt socialsekreterarna avgörande vid förhandsbedömningar?* Tredje; *På vilket sätt anser socialsekreterare att dem tagit hänsyn till principen om barnets bästa i bedömningen?* Till uppsatsen har jag använt mig av vinjettstudie. Vinjetten bestod av en fiktiv fallbeskrivning med innehållande frågor för socialsekreteraren att besvara. Vinjetten mejlades till yrkesverksamma socialsekreterare som arbetar specifikt med förhandsbedömningar. Sammantaget mejlades vinjetten till sju kommuner varav tre kommuner ville medverka, dessa var fördelade på sex stycken socialsekreterare. fyra stycken i en kommun, de övriga två fördelade i varsin kommun. Med hjälp av tematisk analys har resultaten sammanställts i ett enda dokument, varje deltagares svar hade sin egen färgkodning för att kunna urskilja dem från varandra. Resultaten har analyserats utifrån tidigare forskning samt Lipskys teori om gräsrotsbyråkrati. Resultaten visade att det är skillnader i bedömning beroende på vilken kommun barnet är folkbokförd i, det skiljer sig i toleransnivå mellan kommunerna om när det ska inledas en utredning. Socialsekreterare har olika syn på vad principen om barnets bästa är vid förhandsbedömning. Viktiga faktorer i en del av socialsekreterarnas resonemang och som inte skulle föranleda en utredning var om barnet hade någon form av kontakt med barn- och ungdomspsykiatri (BUP). Endast en av sex socialsekreterare resonerade om att genomföra en skyddsbedömning, vilket medför en rättsosäkerhet för barnet i förhandsbedömningen. två av sex socialsekreterare ansåg att skolan borde ta mer ansvar för situationen och behöver därför undersökas närmare på deras egna resurser. Avslutningsvis förs en diskussion om vilka frågeställningar som besvarats i denna studie, vilka brister respektive styrkor den här uppsatsen har samt kort om förslag på vidare forskning.

Abstract

The subject of this research paper is the pre-evaluations of child investigations by social services. The point of this paper is to raise awareness and knowledge about how social workers think about pre-evaluations and how the principle of "what is best for the child" is put into action. To be able to achieve the "point" of this paper three questions will be answered: first, what differences are there in how social workers think or analyze the information before they make a decision? Second, which of the basic grounds or reasons for initiating a for investigation are of the most influential in a pre-evaluations to constitute a formal investigation? Third, in which way do social workers see that they have taken the principle "in the child's best interest" into consideration? For my research paper I have chosen to use a scenario study. The scenario was made up of a fictional case study which included questions to the social worker to answer. The scenario was mailed to active social workers who work specifically with pre-evaluations. The scenario was sent to seven different municipalities, and three of them chose to participate. In total, there were six social workers involved, four from one municipality, and one from each of the other two municipalities. All the social workers that participated were given the exact same scenario to watch. Assisted by theatrical analysts, the results have been compiled into one single document. Every participant's answer was given its own color to be able to differentiate one from another. The results have been analysed and compared to earlier research and Lipsky's theory and grass roots bureaucracy. The results showed that there were differences between municipalities on whether or not a formal investigation was initiated or not. Social workers have different opinions about what "in the child's best interest" means in a pre-evaluations. An important factor, which by itself would not constitute a formal investigation, was if the child was in contact with children and youth psychiatry barn-och ungdomspsykiatrin (BUP). Only one of six social workers actually completed a formal judgement of protection which does not create a safe and correct pre-evaluations. Two out of six of the social workers who participated thought that school should have taken more responsibility for the situation. The fact that they did not provokes the question: do they have enough of their own resources? In conclusion, a discussion about which questions that the social workers answered in this study and which inadequacy's respective strengths this research paper has and a little about suggestions for continued research.

INLEDNING.....	6
PROBLEMFORMULERING.....	7
SYFTE OCH FRÅGESTÄLLNING	7
CENTRALA BEGREPP	7
BAKGRUND OCH TIDIGARE FORSKNING	8
BARNETS BÄSTA	9
RÄTTSSÄKERHET	9
SIGNS OF SAFETY.....	10
BEPRÖVAD ERFARENHET VID FÖRHANDBEDÖMNINGAR I BARNAVÅRDSÄRENDEN (FOU SKÅNE SKRIFTSERIE 2008:5)	11
FÖRHANDBEDÖMNINGAR I BARNAVÅRDSÄRENDEN, TRE KVANTITATIVA STUDIER MED FÖRBJUPNING (FOU SKÅNE SKRIFTSERIE 2009:5).....	12
TEORI.....	13
STREET-LEVEL BUREAUCRASY	13
METOD	15
VINJETTSTUDIE.....	15
FORSKNINGSANSATS OCH FÖRFÖRSTÅELSE	16
ANALYSMETOD	17
URVAL OCH GENOMFÖRANDE.....	17
ETISKA ÖVERVÄGANDEN	18
METODDISKUSSION	19
RELIABILITET OCH VALIDITET	19
RESULTAT	20
PRESENTATION AV DELTAGARNA	20
FINNS DET SKILLNADER I HUR SOCIALSEKRETERARNA RESONERAR KRING HUR BESLUT I FÖRHANDBEDÖMNINGARNA FATTAS?.....	20
SKOLANS ANSVAR	21
VILKA BEDÖMNINGSGRUNDER ÄR ENLIGT SOCIALSEKRETERARNA AVGÖRANDE VID FÖRHANDBEDÖMNINGAR?	21
FÖRÄLDRARNAS ROLL.....	21
KONTAKTEN MED BUP SOM VIKTIG SKYDDSAKTOR I BEDÖMNINGEN	23
PÅ VILKET SÄTT ANSER SOCIALSEKRETERARE ATT DEM TAGIT HÄNSYN TILL PRINCIPEN OM BARNETS BÄSTA I BEDÖMNINGEN?	23

INLEDA EN UTREDNING	23
ALEX KOMMA TILL TALS	23
ANALYS.....	24
FINNS DET SKILLNADER I HUR SOCIALSEKRETERARNA RESONERAR KRING HUR BESLUT I FÖRHANDBEDÖMNINGARNA FATTAS?.....	24
VILKA BEDÖMNINGSGRUNDER ÄR ENLIGT SOCIALSEKRETERARNA AVGÖRANDE VID FÖRHANDBEDÖMNINGAR?	25
PÅ VILKET SÄTT ANSER SOCIALSEKRETERARE ATT DEM TAGIT HÄNSYN TILL PRINCIPEN OM BARNETS BÄSTA I BEDÖMNINGEN?	26
SLUTSATSER OCH DISKUSSION	27
FÖRSLAG PÅ VIDARE FORSKNING.....	28
REFERENSER.....	29
BILAGA 1.....	31
BILAGA 2.....	32

Inledning

När det har kommit till socialnämndens kännedom om att ett barn far illa eller misstänks fara illa, ska en bedömning göras om innehållet i anmälan kan leda till någon åtgärd av nämnden. Detta kallas för förhandsbedömning och dessa görs av socialsekreterare (Östberg, 2010). Förhandsbedömningen syftar till att vara ett underlag för ett beslut om att inleda eller inte inleda en barnavårdsutredning. Historisk tillbakablick har förhandsbedömningen fått betydelse som självständig aktivitet sedan slutet av 1990-talet och är ett svenskt verktyg inom barnavårdsutredningar (regeringen.se). Socialsekreterare hade under denna perioden endast socialstyrelsens allmänna råd (2006:5) för vägledning i arbetet med förhandsbedömningar. Tidigare studier som fokuserat på förhandsbedömningar inom socialtjänsten har visat att det finns brister i bedömningsförfarandet, till exempel gränsdragningen mellan en förhandsbedömning och barnavårdsutredning. 2007 tillsatte regeringen en statlig utredning, *Betänkandet av barnskyddsutredningen* (SOU:2009:68) och som leddes av Kerstin Wigzell. Av utredningen framgick att det fanns brister i förhandsbedömningar. Bland annat tenderade förhandsbedömningar att dra ut på tiden, en del tog upp till en eller ett par månader innan första kontakten tagits med barnet. När kontakten gjordes med det aktuella barnet, valde en del socialsekreterare att ta ytterligare kontakter i barnets omgivning än socialstyrelsens rekommendationer. Gränsdragningen mellan förhandsbedömningar och inledd utredning har varit diffust och förhandsbedömningar tenderade till att bli miniutredningar. Avslutningsvis ges flera förslag på nya lagar och förslag på ändringar i bland annat socialtjänstlagen som skulle innebära ett större integritet och skydd för barnet. Mot bakgrund av bland annat ovanstående brister som framkommit av barnskyddsutredningen, föreslog regeringen i sin proposition, *Stärkt stöd och skydd för barn och unga* (2012:13:10) ändringar i *socialtjänstlagen* (SoL, 2001:453) vilket var i linje med förslagen som barnskyddsutredningen föreslog. Detta innebar stora förändringar i arbetet med förhandsbedömningar, till exempel får numera endast personer som innehar socionomexamen eller annan likvärdig utbildning arbeta med förhandsbedömningar, detta reglerades från 1 juni 2014. En del kommuner omorganiserades medan andra skickade sina anställda på fortbildning för att kunna matcha behörighetskraven. En förhandsbedömning ska göras skyndsamt dock senast 14 dagar efter inkommen anmälan, detta regleras numera i 1a § i 11 kap. socialtjänstlagen. Inom förhandsbedömningen ska en skyddsbedömning göras inom 24 timmar i första hand för att se om barnet är i omedelbart behov av skydd. Gränsdragningen för vad som anses vara inom ramen för förhandsbedömning respektive inledd utredning är om en socialsekreterare tar ytterligare kontakter i barnens omgivning för att inhämta mer information, då anses en utredning vara inledd. Bland annat har en också lagfört dokumentationskrav om barnet har kommit till tals eller inte vid förhandsbedömningen, om inte, ska skäl till detta anges i dokumentationen. Principen om barnets bästa ska särskilt tas i beaktning vid bedömningar (a.a.). Inom ämnesområdet barn och barn som far illa räknas dess praktik och forskning

till traditionellt socialt arbete (Meeuwisse & Swärd, 2013).

Problemformulering

Problemområdet har att göra med socialt arbete, trots att barnkonventionen ratificerats i socialtjänstlagen brister kommuner i rättssäkerheten gällande hanteringen av inkomna orosanmälningar. Jag vill undersöka hur socialsekreterare resonerar kring en anmälan samt om det finns skillnader. Jag vill också undersöka hur mottagande socialsekreterare har principen om barnets bästa vid förhandsbedömningen. Socialtjänsten behöver uppmärksammas på hur inkomna orosanmälningar bedöms av dem själva internt samt i vilken utsträckning socialsekreterare har barnperspektivet i sin förhandsbedömning. Sammantaget har problemområdet lett till ett syfte och tre frågeställningar i denna studie som presenteras nedan.

Syfte och frågeställning

Med utgångspunkt från socialsekreterares perspektiv är syftet med uppsatsen att öka kunskapen om hur socialsekreterare resonerar kring sina beslut i förhandsbedömningar samt hur principen om barnets bästa tas i beaktning i bedömningen

- Finns det skillnader i hur socialsekreterarna resonerar kring hur beslut i förhandsbedömningarna fattas?
- Vilka bedömningsgrunder är enligt socialsekreterarna avgörande vid förhandsbedömningar?
- På vilket sätt anser socialsekreterare att dem tagit hänsyn till principen om barnets bästa i bedömningen?

Centrala begrepp

Nedan presenterar jag återkommande ord som har betydelse för denna studie.

Socialsekreterare: menar jag i den här uppsatsen en person som innehar socionomexamen och som arbetar hos socialtjänsten med bland annat förhandsbedömningar.

oro: är vanligtvis benämningen en socialsekreterare använder när denne misstänker att ett barn riskerar fara illa och som kan föranleda en utredning.

Bakgrund och tidigare forskning

Jag har inte kunnat hitta någon internationell forskning om förhandsbedömningar eftersom fenomenet är svenskt. Forskningen som presenteras i detta kapitel har ringat in specifikt förhandsbedömningar som ämne och därmed anses vara relevant för denna studie.

När ett barn (med barn avser åldern 0–18 år) befaras fara illa eller riskerar fara illa kan en anmälan om oro för barnet (orosanmälan) göras till socialtjänsten av olika yrkesverksamma eller privatpersoner som fått kännedom om detta (socialstyrelsen, 2014). Privatpersoner som misstänker att ett barn far illa bör anmäla detta till socialtjänsten. Dem har möjlighet att vara anonym i sin anmälan, detta förutsätter att anmälaren inte har berättat sitt namn i kontakten med socialtjänsten. Personal inom hälso- och sjukvården, förskolan, skolan, polis, socialtjänsten, privata verksamheter samt kriminalvården, har anmälningsskyldighet enligt 14 kap. 1§ SoL (a.a.). Beslutet om att inleda en utredning hos socialtjänsten föregås av en så kallad förhandsbedömning och är ett vanligt förekommande beslut hos socialtjänsten. För en individ eller familj kan konsekvenserna innebära ett omfattande ingripande i deras liv. Trots omfattande regleringar i lagen har Inspektionen för Vård och Omsorg (2014, 2017), i fortsättningen kommer benämnas som IVO, kunnat påvisa allvarliga brister i arbetet med förhandsbedömningar i de granskade kommuner (region Nord samt Södermanland) . Till exempel hade socialsekreterare i några fall varit på hembesök och genomfört provtagning av droger för att ha som underlag vid förhandsbedömningen, vilket anses att en utredning redan är inledd. IVO fann även att dokumentation saknades samt att man i flera fall överskred 14 dagars gränsen (a.a.). Brister som IVO presenterat efter sina granskningar påvisar att det finns skäl till att kritiskt ifrågasätta huruvida rättssäkerheten upprätthålls nationellt i arbetet med inkomna orosanmälningar samtidigt som socialtjänsten ska värna om den enskildes behov. Statistiska Central Byrån (2012) genomförde en rikstäckande statistisk undersökning på antal inkomna orosanmälningar. Det framgick i undersökningen att polisen stod för den största gruppen av alla inkomna orosanmälningar till socialtjänsten. Det anmärkningsvärda i statistiken var att större delen av anmälningarna som hade inkommit till polisen har sitt ursprung från skolan (a.a.). Vainik (2017) intervjuade 17 rektorer om vilka bakomliggande faktorer som föranledde anmälningarna vidare till polisen. Det visade sig att en del rektorer valde att göra en polisanmälan i syfte att anmälningsskyldigheten tvingar polisen att anmäla vidare till socialtjänsten, för att dem upplevde att det inte hände något hos socialtjänsten när orosanmälan upprättades från skolan.

Barnets bästa

Alla barn (med hänsyn till ålder och mognad) har rätten att bli hörd och fritt uttrycka sina åsikter, vidare har barnet rätt att ha medinflytande i den bemärkelsen att barnets åsikter beaktas vid besluten. Detta är en grundläggande princip i barnkonventionen och behandlas i artikel 12 (Socialstyrelsen, 2015). Sverige har ratificerat FN:s barnkonvention, bland annat har artiklarna om barnets rätt att komma till tals med hänsyn till ålder och mognad (artikel 12) samt om barnets bästa (artikel 3) är införda i socialtjänstlagen (2001:453). I praktiken innebär detta för socialsekreteraren att vid förhandsbedömningen ska principen om barnets bästa särskilt beaktas och dokumenteras (a.a.). Socialstyrelsen (2015) understryker dock att definitionen av barnets bästa inte beskrivs närmare, vare sig i LVU, SoL eller i barnkonventionen. Istället är det upp till domstolar och socialnämnd att besluta vad som är bäst för varje enskild barn. Socialstyrelsen (2018) har däremot utvecklat ett system till socialsekreterare, för att kunna ha principen om barnets bästa med i utredningen. Detta har man gjort genom att socialstyrelsen implementerade barnkonventionen samt socialtjänstlagen i dokumentationssystemet, Barns Behov I Centrum (BBIC). Arbetsmetoden går ut på att *stärka barnets delaktighet och inflytande, att förbättra samarbetet med barnets familj och nätverk, göra dokumentationen mer strukturerad och bidra till bättre kvalitet och mer rättssäkert i barnavårdsutredningar* (a.a.).

Rättssäkerhet

Rättssäkerhet brukar delas in i två kategorier, den formella rättssäkerheten och den materiella rättssäkerheten. Den formella rättssäkerheten berör främst värdet av rättslig förutserbarhet genom legalitetsprincipen (RB 24:23). Syftet med detta är att skapa en förutserbar trygghet för individen vid kontakt med olika myndigheter (Staaf, Nyström, Zanderin, 2016). Andra viktiga principer inom den formella rättssäkerheten är principen om rättslig likhet samt saklighet och opartiskhet hos beslutsfattaren. Genom att det finns enhetliga, tydliga nedskrivna regler i samhället ökar möjligheten att förutse konsekvenser av olika handlingar (egna och offentliga myndigheters) för den enskilda medborgaren. Syftet är att skapa trygghet och ett sammanhang för individen i samhällsgemenskapen. Den materiella rättssäkerheten handlar om den enskildas värdighet, rättigheter och beslutsfattandet om denne samt att den enskilde har likhet inför rättsliga processer. Det handlar också om huruvida den formella rättssäkerhet i sina regler och förordningar, är etiskt godtagbart för en medborgare vid beslutsfattandet. Staf et al.(2016) beskriver att det är av vikt med denna avvägning för att den rättsliga regelns formella karaktär och vad som anses vara rättvisa inom myndighetsutövning inte förlorar sin

legitimitet hos medborgarna. Konsekvensen av detta är att rättssäkerheten påverkas indirekt. Den enskildas värdighet, rättigheter och beslutsfattandet om denne är centralt inom den materiella rättssäkerheten (a.a.).

Signs of Safety

Jag har valt att i fortsättningen benämna Signs of Safety som SoS i den här uppsatsen. Metoden utvecklades under 1990-talet av socialarbetaren Steve Edward och familjeterapeuten Andrew Turnell i Australien. SoS används för att identifiera och tydliggöra oro för ett barn i sociala barnavårdsutredningar (Björk, 2016). Grundarna till SoS samarbetade tillsammans med 150 barnavårdsutredare i Australien för att utveckla en skara av verktygsfält inom metoden. Sammantaget resulterade SoS i ett lösningsfokuserad förhållningssätt med 12 grundprinciper och 6 praxis för att bäst kunna vägleda socialarbetaren i barnavårdsutredningar. Målgruppen för SoS är barn som blir aktuella för barnavårdsutredningar, professionella i barnets nätverk samt familjemedlemmar. Fokusen ligger på barnets nätverk för att bryta tystnaden och tabun kring en familjs problematik. Huvudsakliga syftet är att nätverket ska kunna aktiveras om barnet i framtiden är i behov av stöd och socialsekreteraren inte är inkopplad. Då kan nätverket fungera som stöd och skydd (Stockholms stad, 2014). Metoden spred sig väldigt snabbt över hela Australien och så småningom vidare till USA, England, Nya Zeeland, Nederländerna, Japan, Kanada och Sverige (<https://www.signsofsafety.net/what-is-sofs>). Östberg, Wiklund och Backlund (2018) skriver att SoS räknas som klinisk erfarenhetsbaserad riskbedömningsmodell, vilket betyder att modellen har vuxit fram från erfarenheter genom arbetet med klienter. Grundtanken inom SoS är att ha en konstruktiv samarbetsallians med samtliga berörda personer i ett ärende, från klientnätverket till olika instanser och professioner. Samarbetsalliansen kan socialarbetaren endast uppnå genom, vad som kallas inom SoS för *partnership*. Till sin hjälp finns dessa 12 grundprinciper att förhålla sig till. Det verktygsfält inom SoS som socialarbetaren har till sitt förfogande består av bland annat *skalfrågor, mappning, tre hus, ord- och bildberättelser, trygghetshus* samt *säkerhetsplanering*. Jag har valt att titta närmare på mappning, dock vill jag rekommendera *Sign of Safety i praktiken*, skriven av Östberg et al (2018) för fördjupning av övriga verktyg inom SoS. Socialarbetaren använder sig av verktyget mappning för att inkludera klienter och dess nätverk i hela ärendeprocessen. Det går ut på att socialarbetaren ritar upp tre kolumner på en tavla, var och en kolumn med sin rubrik; *Vad är oron? Vad fungerar? Vad behöver hända?*. Socialarbetaren fyller varje kolumn om ärendet tillsammans med klienten för att hitta olika teman. Socialarbetaren ställer utforskande frågor vilket gör att detaljerad information om barnet och barnets omgivning kan komma fram. Detta är nödvändigt för att socialarbetaren ska kunna i nästa steg, genomföra kvalitativ risk- och

skyddsbedömning (säkerhetsplanering), om barnet är i akut behov av skydd eller inte (Stockholms stad, 2014). Börjesson och Börjesson (2015) skriver att inom socialtjänsten har ett tänkande och metod kring metodtillämpningen utvecklats. Bland annat tittar en på att de metoder som väljs ska ha god evidensbaserad kunskap. Nackdelen är dock att all forskning och det insamlade material från utvärderingar av dessa metoder baseras på en kontext som skiljer sig från Sverige och det kan därför vara problematiskt att implementera metoden i Sverige (a.a.). Östberg et al. (2018) skriver att det finns risker med att sträva efter allas deltagandet i ett ärende (nätverksarbetet), en del socialarbetare upplever att de föräldrar som misstänks för försummelse får en ”extra chans” i syfte att involvera nätverket vilket kan medföra ytterligare risker för barnet. Metoden kommer från Australien som har ett tydligt barnskyddssystem. Detta menas att dessa system brukar skydda barn från ”farliga” föräldrar och blir aktiv först när skadan är skedd. Sverige har en annan utgångspunkt i barnavårdsutredningar, dem har ett familjestödsinriktat system vilket betyder att systemet syftar till att ge stöd och service till resurssvaga familjer. Samhället och välfärden tar ett stort ansvar för individen utifrån ett individualistisk synsätt. Sverige är inte van att inkludera nätverk och det har visat sig att det finns ett motstånd hos klienter. Det finns studier som visar på stora utmaningar med användning av SoS i Sverige. Främst berör detta hur enskilda socialsekreterare praktiserar metoden men också att implementera modellen i redan existerande rutiner och system (a.a.).

Beprövad erfarenhet vid förhandsbedömningar i barnavårdsärenden (FoU Skåne Skriftserie 2008:5)

Denna pilotstudie författades av forskarna Bodil Rasmusson och Kerstin Svensson och handlar om praktiska erfarenheter kring förhandsbedömningar (Rasmusson & Svensson, 2008). Studien syfte var att söka vägar att fånga den beprövade erfarenheten. För att kunna göra detta ansågs det vara relevant för studiens syfte att ha en reflektionsgrupp bestående av erfarna socialsekreterare från ledningsgrupper i olika kommuner i Skåne. Reflektionsgruppen bestod av fem erfarna socialsekreterare inom barnavården, samtliga hade ledande position och kom ifrån olika kommuner i region Skåne. Dessa anträffades vid fem olika tillfällen för att bland annat ha fördjupade reflektioner om på förhand förbestämda reflektionsfrågor att utgå ifrån. Rasmusson och Svensson (2008) konstaterade i sin undersökning att deltagarna, trots med sin erfarenhet, upplevde lagen som svårtolkad. En del deltagare trodde exempelvis att socialsekreterare kunde träffa ett barn upp till tre gånger innan man fattar ett beslut medan övriga ansåg att endast ett möte är tillåtet. Majoriteten förstod att en utredning skiljer sig från förhandsbedömningar men att denna gränsdragning var svår att upptäcka (a.a.). En del av deltagarna ville träffa föräldern en månad efter inkommen orosanmälan, Rasmusson och Svensson (2008) menar att orsaken till detta är att oron kan ändras över tid och dem

vill se om oron var densamma efter en månad, dem hade helt enkelt vid dessa tillfällen inte haft skyndsamhetskravet i beaktning. Vid ett av dessa reflektionstillfällen skulle deltagarna gå igenom dem fem senaste förhandsbedömningar i sin respektive kommun. Det visade sig att alla var mycket samstämmiga gällande beslut om att inleda hade fattats under samtliga bedömningar. Det fanns dock ett beslut som samtliga enades ganska snabbt om att detta var ett felaktigt beslut. Det intressanta var att beslutet hade tagits av en person utan erfarenhet. Trots att samtliga i reflektionsgruppen innehar olika personligheter samt att deras kommuner skiljer sig mellan, är dessa iakttagelserna som gjordes av dem samstämmiga och bygger på någon sorts erfarenhet hos deltagarna (a.a.). Detta menar Rasmusson och Svensson (2008) borde betyda att erfarenhet räknas och detta tolkas som ett tecken på beprövad erfarenhet. Forskarna ville omvandla detta till ord och begrepp, under reflektionsstunden framgår det två teman varav den ena benämns som ”*magkänsla*” eller att en ”*vet med sig*” och/eller ”*känner på sig*”, det andra temat är forskningsbaserad kunskap om risk- och skyddsfaktorer eller kunskap grundad på beprövad erfarenhet. Reflektionsgruppen försökte hitta en definition på ”*magkänslan*” i form av verbalisering av fenomenet men utan resultat. Rasmusson och Svensson (2008) ställer sig frågan om detta kan vara en del i helheten av den totala kunskapen inom förhandsbedömning och som vidare kan kallas för en del av beprövad erfarenhet. Erfarenheten i denna bemärkelse är individuell, vilket betyder att bedömningar varierar beroende vilken person som genomför dem. Därför är det viktigt att inom en kommun begränsa antal socialsekreterare som får arbeta med förhandsbedömningar. Att ha en eller ett fåtal som besitter med kompetensen om viktiga centrala beslut kan också ses som en svaghet. Rasmusson och Svensson (2008) menar vidare att en person omöjlig kan vara ständigt närvarande i besluten samt om någon annan träder i dennes tjänst kommer andra beslut att fattas.

Förhandsbedömningar i barnavårdsärenden, tre kvantitativa studier med fördjupning (FoU Skåne Skriftserie 2009:5)

Denna forskning handlar om tre kvantitativa studier som genomfördes hos tre kommuner i Skåne. Projektets syfte var att försöka belysa socialtjänstens arbete kring inkomna anmälningar som har föranlett en förhandsbedömning. Även här bestod reflektionsgruppen av erfarna, ledande socialsekreterare som Gegner (2009) nyttjade efter varje genomförd kvantitativ studie. Detta för att få en mer fördjupning kring fenomen som dykt upp på grund av studiens genomförande. Inspirationen hämtades från tidigare forskning om ämnet skriven av forskarna Rasmusson och Svensson (2008). Gegner (2009) kom fram till att det var stora variationer i skånska kommuner avseende inkomna anmälningar i förhållande till antal barn i kommunen, likaså gällande dokumentationen. Gegner (2009)

konstaterade att den kommunen som barnet är folkbokförd i har betydelse för om det blir anmälan. Resultaten visade att socialtjänstens bedömning om det inleds en utredning eller inte skiljde sig, bland annat genom att kommunerna hade olika toleransnivåer. Det framgår vidare av studien att enskilda socialsekreterare hade relativt stort handlingsutrymme och tolkningsföreträde gällande om ett barn far illa (a.a.). Gegner (2009) beskriver vidare att detta medför att kommunerna får möjlighet att välja sin målgrupp och i vidare mening avgöra vilka barn som blir föremål för en utredning. Vem som gör förhandsbedömningen i kommunen och i vilken kommun barnet är folkbokförd har större betydelse för om anmälan går vidare eller inte än vad den enskildes egentliga orsak till kontakt med socialtjänsten. Detta är inte rättssäkert för barnet (a.a.). Gegner (2009) ställer sig frågan hur Sverige kan åstadkomma mer enhetliga bedömningar som innebär mindre utrymme för enskilda socialsekreterares godtycke. Gegner (2009) upptäckte i reflektionsgruppen att ”magkänslan” kan vara en avgörande faktor om beslut om att öppna en utredning eller inte. En annan intressant upptäckt var att bedömningsprocessen tenderar till att bli långdragna och omfattande, Gegner (2009) menar här att gränserna mellan förhandsbedömning och utredning verkar vara svårt att definiera.

Teori

I följande underkapitel presenteras teoretiska ramen för denna studie, Michael Lipskys Street-level bureaucracy.

Street-level bureaucracy

Begreppet *Street-level bureaucracy* myntades av statsvetaren, Michael Lipsky (2010) och är översatt i svenska termer till gräsrotsbyråkrat eller gatubyråkrat. Jag tänker i fortsättningen av denna studie använda mig av begreppet gräsrotsbyråkrat och vidare menar jag socialsekreterare. Lipskys (2010) definition av gräsrotsbyråkrater är offentligt anställda tjänstemän. Dessa verkar i en organisation som har en hierarkisk ordning där gräsrotsbyråkraten finns längst ner. Tjänstemännens kunder är personer men har fått olika benämningar (klient, elev, kund) beroende på vilken organisation gräsrotsbyråkraten verkar i. Först måste personen omvandlas till organisationens produkt, i det här fallet klient till socialtjänsten, för att kunna få den hjälp gräsrotsbyråkraten erbjuder (a.a.). Att vara klient enligt Lipsky (2010), bygger för det mesta på ofrivillighet hos dem själva. Lipsky (2010) skriver att klienter till polismyndigheter bygger på ofrivillighet, dock är det inte lika tydligt inom socialt arbete. Till exempel; en klient som är fattig ansöker om bidrag i välfärden, detta kan ses som att klienten ansöker och tar emot hjälp som bygger på frivillighet hos klienten. Lipsky (2010) ser detta som inte helt oproblematiskt utifrån faktumet att klienten är fattig, blir därför innebörden av frivillighet annorlunda i

det här fallet eftersom klienten är då i beroendeställning till systemets välfärd för att kunna överleva (a.a.).

Lipsky (2010) beskriver att det finns andra hinder som gör att gräsrotsbyråkratens arbete försvåras eller att kvalitén blir sämre, för det första har organisationer blivit mer byråkratiska, förändringar i organisationen leder till att distansen mellan gräsrotsbyråkaren och klienten blir allt större. Organisationen söker vägar för att strama åt resurser genom att sträva efter lika behandling av alla klienter, Lipsky (2010) skriver att det är kronisk brist på resurser i förhållande till efterfrågan. Politikerna styr efterfrågan och deras intresse är att spara pengar, därmed blir kvalitén sämre än vad som efterfrågas. Gräsrotsbyråkraten däremot söker sätt att hitta lösningar inom ramen för resurserna för att hjälpa klienten. Anställning av gräsrotsbyråkrater har blivit mer universella. Detta har även en påverkan på arbetstagarens inställning till att hjälpa och följa upp insatserna för att se resultaten eftersom klientarbetet har också blivit universellt. Flödet av klienter påverkar gräsrotsbyråkratens arbetsbelastning vilket medför att dem inte alltid kan vara bra företrädare till sina klienter (a.a.). Det finns flera andra aspekter som Lipsky (1980) beskriver är viktiga, det är tiden en gräsrotsbyråkrat har till klienter. För varje minut som ges till en klient blir det automatiskt att gräsrotsbyråkraten tar det från en annan klient. En annan aspekt är att organisationen har som utgångspunkt att det inte går bota eller lösa klientens problem. Visserligen kan de hjälpa och stödja för att göra livet bättre för klienten men det går inte garantera att klienten inte kommer vara uppsökande igen. Det finns dock ett visst handlingsutrymme i välfärdsstaten som ger ett utrymme för klienten att påverka (a.a.)

Gräsrotsbyråkratens uppgift är att balansera mellan, med flexibilitet och medkänsla ha direkt kontakt med klienter, men samtidigt förhålla sig opartisk, följa organisationens regler, lagar och förordningar. Lipsky (1980) menar att det är där gräsrotsbyråkratens handlingsutrymme kommer till. Med hjälp av sin kunskap, position och erfarenhet förväntas gräsrotsbyråkraten kunna säkerställa att klienten får den bästa behandlingen inom ramen för välfärdens begränsningar, något Lipsky (1980) benämner som "Advocacy", i sammanhanget tolkade jag ordet som företrädare (a.a.). Dock går det inte att vara någon företrädare till klienten om gräsrotsbyråkraten överlämnar klienten till en annan organisation. Detta skulle till exempel vara att socialtjänsten som överlämnar ansvaret till skolan om ett barns problem som i sin tur förväntas lösa problemet. Gräsrotsbyråkraten står inför arbetsituationer som är dynamiska, komplexa och därför svåra att kunna reducera dem till regler och instruktioner. Faktumet att det är just människor gräsrotsbyråkraten arbetar med bidrar till allt för många valmöjligheter till dem, detta går inte ta fasta på i form av regler och förordningar. Gräsrotsbyråkraten har en viss frihet att "ordna" problemet själva. Därför har dem fått viss handlingsfrihet delegerats ovanifrån hierarkin i organisationen. Lipsky (1980) menar att gräsrotsbyråkratens handlingsutrymme existerar på grund detta. Deras arbete blir därmed svårkontrollerad eftersom det delvis inte går att övervaka arbetet samtidigt som det är svårt att bedöma gräsrotsbyråkratens insatser och beslut i efterhand utifrån att fallen kan vara svåra och komplicerade

(a.a.). Lipsky (1980) menar att relationen är inte helt ovillkorlig. Gräsrotsbyråkraten är beroende av att klienter vill ha dennes tjänster dels för att deras arbete ska vara betydelsefull, dels påverkar klientens egenheter gräsrotsbyråkratens dagliga arbete. Att samtidigt inneha förstahandsinformation om klienten, och samtidigt att kunna erbjuda vad organisationen har att tillgå med i välfärden är en dubbelroll som är svårt att komma ifrån. Lipsky (1980) menar vidare att gräsrotsbyråkrater alltid har dessa roller, mellan att vara serviceinriktad arbetare till människor (klienter) och samtidigt den som tar avgörande beslut, dessa roller tar ut varandra vilket gör att den ena rollen utesluter den andra. Det byråkratiska idealet om ett opersonligt förhållningssätt befinner sig långt ifrån gräsrotsbyråkratens arbete i verkligheten. Avslutningsvis har gräsrotsbyråkraten ett stort handlingsutrymme att det i praktiken är deras handlande som bestämmer den offentliga politiska utformningen, ett nerifrån-och upp syn (a.a.).

Metod

I följande kapitel och underkapitel presenteras val av studie, forskningsansats, analysmetod, urval och genomförande, etiska överväganden och avslutningsvis metoddiskussionen.

Vinjettstudie

Vinjettstudier lämpar sig till om forskaren vill studera människors bedömningar och värderingar inom olika sakområden. Jergebys (1999) menar att vinjetter består av korta historier som beskriver en situation, en person eller en händelse och historien försetts med variabler som forskaren kommit fram till är viktiga och avgörande i en bedömningssituation. Med variabler menas ord och meningar i vinjetten där dessa klassas som avvikande (till exempel: slå, hotar, stökig, bråkig, våld, brister i kommunikation etc.) och deltagarna förväntas reagera på dessa utifrån att deras yrkesprofession kräver detta av dem. En vinjett brukar bestå av flera nivåer, forskaren testar att byta ut variabler och låter deltagare utföra studien igen för att få ytterligare nyanser att jämföra resultaten emellan. Utifrån denna studies och tidsgräns omfattning har jag valt att utföra vinjettstudien under den första nivån, det vill säga att jag inte byter ut några variabler och därmed låter vinjettens första utformning vara stående för deltagarna (a.a.).

När vinjetten utformades togs hänsyn till Jergebys (1999, s.23) fyra grundkriterier; *den ska vara lätt att följa och förstå, den ska vara logisk, den ska vara trovärdig, den ska inte vara så komplex att respondenten tappar tråden*. Jag har valt att återge (från bilaga 2) vinjetten i följande text;

Inkommer orosanmälan från skolan. Alex 10 år har hotat att slå kamrater. Rektorn berättar, vid ett tillfälle hade Alex sagt till en kamrat att han ska "skära upp honom". Dessa ord inte är åldersadekvata för Alex ålder, menar rektorn. Alex brukar vara "stökig" även på rasterna, han har svårt att anpassa sig till gemensamma lekar med andra barn. Det uppstår ofta bråk kring honom. Andra barn har råkat illa ut på grund av Alex beteende. Mentorn till Alex har uppgett att hon inte tror att föräldrarna är särskilt engagerade i Alex skolgång. Han brukar komma och gå själv till skolan och mentorerna har svårt att få kontakt med föräldrarna. Du har efter orosanmälan tagit kontakt med föräldern som inte alls delar skolans oro gällande Alex situation. Föräldern menar att skolan inte kan tillgodose Alex behov. Alex har inte uppvisat några utåtagerande beteenden hemma (Bilaga 2).

Samtliga kriterier har uppfyllts genom att vinjetten innehåller en kort berättelse om "Alex 10 år", den är skriven som sådan att det är lätt att följa och förstå ärendet. Platsen är skolan eftersom vi tidigare kunnat påvisa under rubriken **bakgrund** att det sker mest orosanmälningar från skolan och polisen och därmed anses vara relevant, personbeskrivningen i berättelsen berör ett barn som har en logisk ålder i förhållande till årskursen, detta gör vinjetten mer trovärdig.

Forskningsansats och förförståelse

Jag har använt mig utav en kvalitativ undersökning. Kvalitativa i den bemärkelsen att utformningen av vinjettens frågor var kontrollerade för att kunna besvara på mina frågeställningar, men öppna för att utrymmet ska finnas till deltagarens egna tankar (Bryman, 2018). Valet av teori för att försöka förstå och rama in studien har inte varit given från början, utan istället kommit till efter granskningen av det insamlade data från denna studie. Studien har en induktiv ansats. Bryman (2018) menar att med induktiv ansats växer teorin fram genom att forskaren gör tolkningar av materialet. Detta har gjorts genom att jag haft ett hermeneutiskt perspektiv vid bearbetning av materialet. Bryman (2018) beskriver att med den hermeneutiska spiralen pendlar forskaren växelvis mellan sin egen förförståelse och materialet flera gånger för att skapa ytterligare tolkningar. Detta blir då utgången för den nya förförståelsen. Den här tolkningsprocessen sker i en cirkulär rörelse. Forskarens förförståelse blir därför viktigt i detta sammanhang (a.a.).

Min förförståelse kommer från att jag tidigare genomfört min praktikperiod inom barnvården på ett socialkontor inom Stockholms kommun. Jag fick till mig att arbetsbelastningen är hög för socialsekreterare, flödet av inkomna ärenden är också hög i förhållande till antal socialsekreterare. Dessutom fick jag inblick i vilka typer av problem socialsekreterare kan stå inför gällande barn som misstänks fara illa. Min förförståelse gällande ansvarsfördelningen är att det kan vara diffust om vem

som bär ansvaret när ett barn figurerar i flera instanser samtidigt, till exempel skola, socialtjänst och polis.

Analysmetod

Jag har valt tematisk analysmetod, med detta angreppssätt kan jag låta texten tala fritt utan förbestämd kodning för att upptäcka vilka ord eller benämningar som i sin tur skapar och genererar teman, detta bildar en röd tråd och kan förklara textens mening (Bryman, 2018). För att analysera och försöka förstå det insamlade materialet använder jag mig av Lipskys street-level bureaucracy och delar av tidigare forskning.

Urval och genomförande

Bryman (2018) beskriver att inom kvalitativ forskning lämpar sig *kriteriestyrt urval* till forskaren som på förhand har bestämda kriterier gällande deltagare för att kunna uppfylla studiens syfte. Av gruppen socialsekreterare sökte jag efter personer som specifikt arbetade med förhandsbedömningar för att kunna genomföra studien. Mot bakgrund att IVO genomfört två stora granskningar i kommuner i regionerna Nord samt i Södermanland, och att tidigare forskning berört olika kommuner i region Skåne, fann jag det intressant att söka deltagare i kommuner inom Stockholms län. Dock har valet av kommuner inom Stockholms län skett slumpmässigt. Jag hade som strategi att kontakta flera kommuner samtidigt med utgångspunkt att det kunde bli en del bortfall. Sammanlagt kontaktades 7 kommuner med en förfrågan om att delta i denna studie. Fyra stycken kommuner valde att tacka nej på grund av hög arbetsbelastning. Tre kommuner valde att delta. Sex stycken socialsekreterare deltog i undersökningen fördelad på tre stycken i en kommun, de resterande två deltagare fördelade i varsin kommun. Först mejlades kort information om studien och dess syfte till verksamhetsansvariga i respektive kommun, Stockholms län. Deltagarna i studien rekommenderades genomföra studien individuellt, dock kunde detta inte kontrolleras. Efter godkännande från ansvariga i respektive kommun, mejlade jag över vinjetten samt informationsbrevet med innehållande fyra etiska principer (som förklaras under kapitel; etiska överväganden). Ansvariga för respektive kommun vidarebefordrade mejlet med innehållande vinjett och informationsbrev till socialsekreterare på mottagningsenheten. Svaret önskades komma till angiven mejladress nio dagar efter utskicken. Fyra svar från en kommun inkom inom angiven tidsram. Jag valde att lägga en påminnelse två dagar efter slutdatumet vilket resulterade i att jag fick in ytterligare två svar från två andra kommuner. Sammanlagt inkom 6 stycken svar. När svaren hade inkommit via mejl sammanställdes dem i ett enda dokument tillsammans med mina övergripande frågeställningar. Svaren kodades med olika färger och varje deltagare delgavs ett fiktivt namn för att försäkra mig att deltagarnas svar inte blandades ihop

med varandra. För att kunna skapa teman har jag läst en frågeställning i taget och sedan letat efter svar som bildat teman i materialet. Detta gjorde jag noggrant flera gånger, efter detta moment valde jag att läsa delar av hela texten för att kunna försäkra mig att teman har kommit till utifrån repetitiva ord och meningar av texten. Material som var kärnfulla och kunde besvara på frågeställningar valdes ut, klipptes för att kunna klistra in under relevanta teman i uppsatsen. Jag upptäckte flera andra intressanta teman i det resterande materialet, men dessa besvarade inte på mina frågeställningar och valdes därför bort. För att kunna genomföra studien men samtidigt värna om deltagarnas rättigheter i sammanhanget, har jag därför tagit hänsyn till etiklagstiftningen som jag presenteras nedan.

Etiska överväganden

För att kunna genomföra studien behöver forskaren ta hänsyn till fyra etiska principer (SFS 2003:460) *informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet* (Bryman, 2018).

Deltagandet i studien ska bygga på frivillighet (informationskravet), det betyder att respondenterna kan välja själva att delta och har rätt att avbryta sin delaktighet när denne vill utan att ange orsak. Dessutom ska deltagarna få information om studiens syfte, vilka moment som ingår samt att det insamlade materialet enbart får användas i denna studie (nyttjandekravet). Deltagarna ska själva bestämma om de vill delta (samtyckeskravet). Uppgifter om deltagarna ska hanteras konfidentiellt (konfidentialitetskravet), det vill säga personuppgifter och material om deltagaren ska skyddas på ett sätt att obehöriga inte kan komma åt dem. Ett samtycke med underskrift (samtyckeskravet) från deltagare är nödvändigt för att försäkra sig om att deltagarna har förstått vad som sker samt gett sitt medgivande om att delta på samtliga villkor som övervägts och godkänts inom ramen för etiklagstiftningen (Bryman, 2018). Till en början sände jag ett informationsbrev (se bilaga 1) i förväg till deltagarna med innehållande *informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet* samt *nyttjandekravet*. Tanken var att deltagarna skulle kunna i lugn och ro, läsa genom studiens syfte samt hur jag går till väga för att sedan fritt välja om de vill medverka i studien utan påverkan. Jag valde att radera samtliga mejl innehållande resultat direkt efter att jag klippt ut resultaten och klistrat in i ett gemensamt dokument. Detta valde jag göra för att undvika att någon kommer åt resultaten i efterhand som kan innebära att deltagarna kan bli igenkända samt riskerar bli kopplade till respektive resultat. Jag har skyddat deltagarnas identitet ytterligare genom att samtliga namn på deltagare i denna studie har fiktiva namn och även kommuner benämns som enstaka bokstäver. Deltagare har fått veta att det insamlade materialet endast syftar till att användas i denna studie.

Metoddiskussion

Till denna undersökning utformades en vinjett utifrån mina tidigare erfarenheter från socialtjänsten med utredning av barn och unga. Vinjetten fick granskas och godkännas av två stycken socialsekreterare med flera års erfarenhet av inkomna orosanmälningar. Dessa ansåg att det är typiskt att skolan och hemmet har olika uppfattningar om barnets situation, vilket framgår i vinjetten. Dessutom upplevde dem att beskrivningen av Alex beteende i skolan tillhör ett avvikande beteende och som kan trigga en socialsekreterare till att agera. Detta har jag senare funnit till studiens fördel eftersom svaren på vinjettens frågor var uttömmande samtidigt som visade på ett handlingsutrymme med innehållande resonemang hos dem. För att kunna jämföra och mäta deltagarnas resonemang gällande förhandsbedömningar krävs att samtliga står inför samma problemområde (Jergeby, 1999). Mina tidigare erfarenheter gällande dokument i form av inkomna orosanmälningar har jag fått från min praktikplats hos socialtjänsten. Dessa erfarenheter har kommit väl till pass vid utformningen av vinjetten för att göra den mer trovärdig. Jag anser att vinjetten är trovärdig, problemområdet är adekvat för typiska orosanmälningar inkommen från skolan. Jag skulle kunna undersöka hur socialsekreterare gör sina förhandsbedömningar genom intervjuer på plats. Då hade jag fått möjligheten att undersöka närmare dem svaren från deltagare som lockar fram följdfrågor hos mig.

Reliabilitet och validitet

Det finns inga givna instrument som kan mäta validiteten i en vinjett. Istället menar Jergeby (1999) att förutsättningen för god ”intern” validitet med vinjetter är att det grundläggande förarbetet är väl genomförd. Vidare menar Jergeby (1999) att för varje variabel i vinjetten ska forskaren ställa sig frågan vad det är forskaren avser att mäta med denna variabel. Jergeby (1999) menar att i allmänhet anses vinjettmetoden som tillförlitligt, eftersom deltagarna ställs inför samma kontext med medvetet val av slumpmässiga avvikelser i vinjetten. Förutsättningen är att undersökningstillfället standardiserats. Detta har jag gjort i möjligaste mån genom att samtliga fick vinjetten utskickat samtidigt med samma instruktioner för att deltagarna ska sitta i lugn och ro och besvara utan socialt påtryck eller inflytande av slumpmässig art. Detta kunde jag dock inte kontrollera. För att öka reliabiliteten beskriver Jergeby (1999) att forskaren i detta fall, skulle kunna genomföra en så kallad ”test-retest-metoden”. Detta innebär att jag, under exakt samma förutsättningar, genomför testet igen för att se om svaren som förväntas återkomma. Utifrån studiens omfattning var det inte aktuellt med detta (a.a.).

Resultat

Under denna del presenteras deltagarna, sedan presenterar jag resultaten från denna studie. För att göra detta lätt och överskådligt för läsaren har jag därför valt att låta rubrikerna inom resultatdelen vara studiens frågeställningar. Därefter dyker teman upp som jag upptäckt under en del av rubrikerna som presenteras i form av kärnfulla citat direkt från deltagarna. En del är hela citat, medan andra är presenterade citat taget ur sitt sammanhang.

Presentation av deltagarna

Sammanlagt deltog sex stycken personer i denna studie, dessa personer var fördelade på tre olika kommuner inom Stockholms län. Jag har valt att benämna kommuner för A, B, och C samt använt mig av fiktiva namn till deltagarna. Kommun A bestod av fyra deltagare, *Greta, Lisa, Anna* och *Sara*. Kommun B bestod av en deltagare, *Jonna*. Kommun C bestod av en deltagare, *Frans*.

Finns det skillnader i hur socialsekreterarna resonerar kring hur beslut i förhandsbedömningarna fattas?

Resultaten visar att det är skillnader gällande beslut om att inleda eller inte i kommuner emellan, dock var samtliga som beslutat om att inleda en utredning från samma kommun. Deltagare i kommun A, *Greta, Lisa, Sara* och *Anna* har beslutat om att inleda en utredning. *Jonna* i kommun B och *Frans* i kommun C har beslutat om att inte inleda en utredning. Det alla hade gemensamt var att samtliga skulle boka in ett anmälningsmöte för att undersöka *Alex*:s situation närmare. *Greta*'s svar skiljde sig från samtliga i den bemärkelsen att hon var den enda av som i första hand skulle göra en så kallad skyddsbedömning. "Första steget jag skulle ta när en orosanmälan inkommer är att göra en 24 h – skyddsbedömning för att bedöma om *Alex* är i akut behov av skydd" (*Greta, Kommun A*). *Johanna* uppvisade genom sina svar, en checklista för att kunna fatta ett beslut i förhandsbedömningen. Av resultatet framgår det att det var tre stycken rubriker och detta fungerade som checklista/vägledning; Oro, vad fungerar, och vad behöver hända. Följande citat;

Följande framkommer under förhandsbedömningen:

Oro:

- *Barnet visar ett utåtagerande beteende genom att exempelvis hota andra elever.
- *Barnet har svårt att anpassa sig till andra i leken.
- *Skolan har svårt att nå föräldrarna

Vad fungerar:

- *Barnet uppvisar inte utåtagerande beteende i hemmet. Föräldrar har hittat ett sätt att arbeta med honom?
- *Han kan ta sig till och från skolan själv, utan problem(?)

Vad behöver hända:

*Skolan behöver vidta åtgärder för att möta barnet och dess svårigheter. (Jonna, Kommun B)

Skolans ansvar

Jonna och Frans uppgav att skolan borde undersökas närmare på vilka resurser som finns att tillgå från dem för att kunna hjälpa Alex i hans situation innan en utredning inleds. Värt att anmärka i detta sammanhang är att Jonna och Frans kommer från kommun B respektive C. ”Oron anses kunna hanteras på skolan. Fokus läggs på att se över vad skolan vidtagit för åtgärder för att Alex ska få en så pass bra skolgång som möjligt.” (Jonna, kommun B)

Problematiken är inom ramen för skolan att hantera. Om Alex har svårigheter med ex samspel måste det även detta hanteras inom ex elevhälsan (ev remiss till vidare neuropsykiatrisk utredning). Informationen som framgår av anmälan är inte av den art som föranleder en sådan oro som kräver direkta åtgärder från socialtjänsten. (Frans, kommun C).

Vilka bedömningsgrunder är enligt socialsekreterarna avgörande vid förhandsbedömningar?

När jag läste igen för att hitta mönster dök ett tema upp som deltagarna spekulerade om och som kunde vara direkt avgörande om ett beslut skulle inledas eller inte. Jag valde kalla temat för föräldrarna. Ett annat tema som jag valde ta med var kontakten med BUP som en viktig skyddsfaktor.

Föräldrarnas roll

Det framgår av resultatet att föräldrarnas roll i fallet Alex visade sig vara en viktig faktor om anmälan skulle leda vidare till en utredning. Samtliga inkluderade föräldern i sina resonemang. Följande presenterar jag några av dem; ”Dock kan det ju vara så att föräldrarna inte tillgodoser Alex:s behov, kanske genom att inte undersöka honom eller generellt inte är intresserade eller engagerade över hans beteende på skolan.” (Lisa, kommun A) ”Om föräldrarna däremot visar på att de kan stötta sitt barn på ett adekvat sätt kan förhandsbedömningen avslutas med beslut om att inte inleda utredning.” (Greta, kommun, A). ” I detta fall upplever föräldrarna inte att de har svårigheter med sin son i hemmet vilket kan göra det svårt att inleda en utredning utan att de önskar det.” (Anna, kommun A) Anna uttrycker dock vidare såhär i nästa mening i sitt resonemang: ”Är det så att vi kallar föräldrar som sedan inte kommer på möte eller är svåra att nå skulle vi troligtvis inleda en utredning” (Anna, kommun B).

Kontakten med BUP som viktig skyddsfaktor i bedömningen

Sara och Lisa från enhet A beslutade om att inleda. En initierad BUP-kontakt från föräldrarna visade sig vara avgörande för om Sara skulle ändra sitt beslut; ”Om det är så att föräldrarna nyligen initierat en BUP-kontakt till Alex m.m. så kan det vara så att jag skulle ändra min bedömning.” (Sara, kommun A) Föräldrarnas föräldraförmåga verkar mätas utifrån om en BUP kontakt tagits eller inte:

Det kan ju vara så att Alex till exempel har en diagnos och har en kontakt med BUP, vilket innebär att föräldrarna gör det dem ska göra som föräldrar, föräldrarna brister inte i sin omsorg. I sådant fall skulle jag besluta om att inte inleda utredning. (Lisa, kommun A)

På vilket sätt anser socialsekreterare att dem tagit hänsyn till principen om barnets bästa i bedömningen?

Frans skriver att barnets bästa är en sammanvägning av forskning, tidigare kännedom, föräldrarnas vilja och barnets vilja i den mån barnet kan uttrycka sig. Frans beskriver vidare såhär; ”Barnets bästa är inte alltid vad barnet själv vill eller att man pratat med barnet” (Frans, Kommun, C).

inleda en utredning

Sara svarade att beslutet hon har tagit har fattats utifrån hennes egen tanke om att Alex behöver stöd och att det är till hans bästa att utredning inleds. Anna svarade följande; ”Genom att inleda utredning för att hjälpa Alex att få sina intressen hörda så sätts hans bästa i fokus.” (Anna, kommun A)

Alex komma till tals

Jonna (Kommun B) svarade att dem har samtalat enskilt med Alex för att han ska komma till tals. Greta uppger att hon bedömer utifrån ålder och mognad att Alex kan vara med i mötet. Lisa svarar följande:

Det skulle betyda mycket och påverka föräldrarna och skolan att få höra Alex egna tankar och erfarenheter samt skulle det även vara väldigt givande för oss på socialtjänsten då Alex skulle ha störst påverkan på socialtjänstens bedömning. (Lisa, Kommun A)

Analys

Jag har använt mig av Street-level bureaucracy teorin och delar av tidigare forskning för att försöka förstå resultatet. Jag har valt fortsättningsvis låta studiens frågeställningar som underrubriker för att sammanställa det resultat som svarade bäst mot dem och studiens syfte.

Finns det skillnader i hur socialsekreterarna resonerar kring hur beslut i förhandsbedömningarna fattas?

Samtliga från kommun A beslutade om att inleda en utredning gällande Alex medan Jonna och Frans beslutade om att inte inleda en utredning. Detta kan förstås med Lipskys (1980) beskrivning om att människan måste först formas till organisationens ”klient”, innan denne kan få hjälp. I det här fallet tycker inte Jonna och Frans att Alex uppfyller organisationens kriterier för att kallas för klient. Gegner (2009) visade i sin undersökning att det skiljer sig i toleransnivån hos kommuner för beslut om att inleda en utredning. Toleransnivån var högre för Jonna och Frans än övriga eftersom dem tyckte att Alex problem var av den art att skolan kunde hantera dem själva. En annan intressant upptäckt var att analysen visade på att checklistan Jonna hade upprättat, var väldigt snarlik verktyget *mappning* i metoden Sign of Safety. Björk (2016) beskriver att Signs of Safety är lösningsorienterad metod. Mappning är ett verktyg inom metoden som använts främst för att identifiera risk och skyddsfaktorer, men också oro kring ett barn i barnavårdsutredningar, vidare syftar mappning också till att inkludera barnet och dess nätverk i processen. Då ingår dessa tre ord fördelade i tre kolumner, oro, vad fungerar, vad behöver hända (a.a.). Jag försöker förstå detta med Lipskys (1980) beskrivning av hur förändringar och omorganisationer i organisationen bidrar till att distanseringen mellan gräsrotsbyråkraten och klienten ökar.

Av samtliga deltagare var det endast Greta som skulle göra en skyddsbedömning för att undersöka närmare om Alex är i akut behov av skydd enligt LVU. Att kommuner emellan skiljer sig har vi konstaterat tidigare i denna studie men att det skiljer sig i hur säkerhetskulturen aktualiseras i kommunen var något anmärkningsvärt. IVO (2014) visade genom sin granskning att kommuner saknar säkerhetskultur, inga utvärderingar av eget arbete genomfördes så att det bidrar till mer rättssäkert i förhandsbedömningar. Varför det skiljer sig mellan dem inom samma kommun går inte att svara på i den här undersökningen, däremot kan jag konstatera att detta inte handlar om handlingsutrymmet hos enskilda socialsekreterare som själva kan välja att ha med skyddsbedömning eller inte. Skyddsbedömningen är inte valbart, enligt socialstyrelsen (2015) ska mottagande socialsekreterare som arbetar med förhandsbedömningar göra en skyddsbedömning när det inkommer en anmälan. Dessa bestämmelser lades till i socialtjänstlagen redan år 2012 (SFS 2012:776). Detta tyder på att kommunen inbördes inte arbetar enhetligt för att upprätthålla rättssäkerheten i

förhandsbedömningar, precis som Lipsky (1980) beskriver att gräsrotsbyråkratens arbete delvis inte går att övervaka och därmed svårkontrollerad (a.a.). Detta påvisar även IVO (2014) i sin granskning. Utifrån resultaten av denna studie skulle endas en av sex personer göra en skyddsbedömning som skulle innebära att Alex eventuella akuta behov uppmärksammas.

Ett annat intressant tema som jag kunde hitta i materialet var skolproblem, Jonnas och Frans beslut om att inte inleda motiverade dem med att Alex problem är inom ramen för skolan att hantera. Vainik (2017) visar på att rektorer uppfattade att det inte hände något hos socialtjänsten när en anmälan upprättades där. När skolan upplever att det finns ett problem kring Alex och anmäler vidare detta till socialtjänsten, kan jag anta att Jonna och Frans skulle i det här fallet, stå för den statistiken som föranleder till att rektorer anmäler vidare detta till polisen för att det ska hända något. Utifrån denna studie är det två stycken av sex inkomna orosanmälningar från skolan som skulle kunna föranleda vidare en anmälan till polisen. Om det är skillnader utifrån vilken kommun eller enskilda socialsekreterare går inte dra någon slutsats om eftersom Frans och Jonna representerar olika kommuner. och därmed begränsad med att jämföra med fler deltagare från samma kommun.

Vilka bedömningsgrunder är enligt socialsekreterarna avgörande vid förhandsbedömningar?

Resultaten visade på att socialsekreterarna resonerade och försökte tänka ut bakomliggande orsaker för att lättare kunna bemöta och hjälpa Alex. Detta utmärkte sig genom att en del deltagare målade upp tänkbara scenarion för hur Alex problem eventuellt skulle kunna te sig eller kan tänka sig utvecklas trots att detta inte framgår i fallbeskrivningen, samtidigt som dem presenterar eventuella utfall. Lipsky (2010) beskriver att det är genom handlingsutrymmet som gräsrotsbyråkraten kan vara företrädare åt sin klient. Gräsrotsbyråkraten söker alternativa vägar i systemet och andra potentiella vägar för att hjälpa klienten (a.a.). Av analysen framgår det att handlingsutrymmet är relativt stort hos deltagarna. Gegner (2009) visar på att enskilda socialsekreterare har relativt stort handlingsutrymme och även tolkningsföreträde för att kunna avgöra om ett barn far illa eller inte. Detta har utmärkt sig genom deltagarnas svar. Exempelvis var inte BUP med i vinjetten som en variabel för deltagarna att reagera på, ändå räknade en del med detta som en viktig faktor för om ett beslut skulle inledas eller inte. Återigen ser vi skillnader på hur handlingsutrymmet kan göra att besluten blir olika trots att samtliga deltagare stod inför samma vinjett. Gegner (2009) konstaterar att detta blir i vidare mening inte rättssäkert eftersom resultaten visar på att förhandsbedömningar görs olika av enskilda socialsekreterare. Lipsky (2010) beskriver att gräsrotsbyråkratens arbete är svårt och komplicerad, dem står oftast inför dynamiska situationer, arbetet är som sådant utformat att det inte går att omvandla till lagar och regler. Faktumet att klienter är människor, gör att gräsrotsbyråkratens arbete

blir ännu svårare. Därför har ett visst handlingsutrymme tilldelats gräsrotsbyråkraten att försöka ”ordna” klientens problem.

Samtliga tyckte att föräldrarollen var en avgörande faktor ifall det skulle beslutas om att inleda en utredning. Det framgår av vinjetten att problemet Alex har är i skolan samt att föräldern inte upplever några problem hemma. Ändå kunde jag tyda utifrån resultaten av Annas och Gretas utsagor som att det brister i föräldraföräldraförmåga.

På vilket sätt anser socialsekreterare att dem tagit hänsyn till principen om barnets bästa i bedömningen?

När beslut ska fattas i förhandsbedömningen, ska principen om barnets bästa särskilt beaktas. Detta ska göras utifrån barnkonventionens grundprinciper (socialstyrelsen, 2015). När resultaten skulle sammanställas fann jag två stycken övergripande teman från materialet, *inleda en utredning, Alex komma till tals*. Anna och Sara tyckte att deras beslut om att inleda en utredning handlade om att ha principen om barnets bästa eftersom Alex behov hamnar i fokus. För Lisa och Jonna var det att samtala direkt med Alex, är att ha principen om barnets bästa i förhandsbedömningen. För att försöka förstå resultaten valde jag att titta närmare på artikel 12 i barnkonventionen, citat:

”Konventionsstaterna skall tillförsäkra det barn som är i stånd att bilda egna åsikter rätten att fritt uttrycka dessa i alla frågor som rör barnet, varvid barnets åsikter skall tillmätas betydelse i förhållande till barnets ålder och mognad.” (barnkonventionen, artikel 12).

Tolkningen har varit för två socialsekreterare (Anna och Sara) att generellt inleda utredning borde täcka upp artikel 12, vilket enligt min uppfattning inte räcker till. Frans hade en helt annan uppfattning, att Alex ska komma till tals är inte alltid bästa för honom. Detta tyder på att Frans ändå övervägt innebörden av artikel 12. Greta hade detta också i beaktning genom att hon övervägde först om det vore lämpligt att han är med och valde därefter att låta Alex komma till tals. Analysen visade på att samtliga berörde artikel 12, men inte alla tillämpat innebörden av helheten av artikeln i Alex:s kontext. Detta kan förstås med att enligt Lipsky (2010) har gräsrotsbyråkraten dubbla roller att förhålla sig till, den ena genom flexibilitet och medkänsla värna om och hjälpa klienten samtidigt förhålla sig till påtryckningar, lagar och författningar från sin egen organisation och att dessa är varandras motsättningar. Av analysen framgår det att Greta överväger och Frans ifrågasätter kritiskt om Alex ska vara med utifrån ålder och mognad. Jag tolkar detta som beprövad erfarenhet eftersom tanken hos dem kommer till att överväga utifrån kontexten Alex befinner sig i, vilket övriga deltagare inte alls övervägde i sitt resonemang.

Slutsatser och diskussion

Syftet med uppsatsen var att öka kunskapen om hur socialsekreterare resonerar kring sina beslut i förhandsbedömningar samt hur principen om barnets bästa tas i beaktning i bedömningen. För att kunna uppnå syftet utformades tre stycken frågeställningar. Dessa frågeställningar har blivit besvarade. Geografisk visade resultaten att socialsekreterarna var samstämmiga inom samma kommun gällande beslut om att inleda en utredning medan dem två övriga kommuner ansåg att skolan borde undersökas närmare på deras resurser och därmed inte behöva inleda en utredning. Det skiljer sig i toleransnivån kommuner emellan, slutsatsen är beroende på vilken kommun Alex är aktuell hos, avgör mer om beslut att inleda en utredning än i självaste anmälan, vilket har visat sig i tidigare forskning också. Av samtliga var det dock en socialsekreterare som skulle göra en skyddsbedömning, vilket anses vara mycket oroväckande kring hur rättssäkerheten vidhålls i förhandsbedömningar. Slutsatsen är beroende på vem som genomför förhandsbedömningen avgör om Alex akuta behov skulle uppmärksammas eller inte, och utifrån denna studie är det endast en av sex socialsekreterare som skulle uppmärksamma Alex akuta behov. Vad betyder detta i det här sammanhanget? Det har konstaterats i tidigare granskningar och forskning att det brister rättssäkerheten, i praktiken betyder detta att socialsekreterare gör väldigt olika vid förhandsbedömningar och det blir därmed inte rättvist och inte lika för alla medborgare som står inför beslutsfattande. En del missade att genomföra ett så kallad akut skydd. Det vill säga att göra en bedömning av Alex situation om denne misstänks fara illa av den arten att socialtjänsten behöver ingripa med hjälp av tvångsåtgärder om omedelbart skydd (LVU). Orsaken kunde vara att kunskapen är olika hos socialsekreterare eller att det kunde troligtvis bero på att det står fel i regler och författningar som har för avsikt att vägleda socialsekreterare hos kommuner. Socialt arbete är väldigt dynamiskt, komplext och svårt. Klientgruppen förändras, lagar förändras och instanserna ska försöka möta förändringarna med rättssäkerhetsperspektivet i behåll. Då har en del kommuner implementerat olika arbetsmetoder för att kvalitetssäkra arbetet. Implementering av nya metoder från andra länder innebär att här i Sverige har en börjat använda sig av så kallade ”evidensbaserade” metoder, Börjesson & Börjesson (2018) menar att det inte är tillförlitligt att implementera metoder vars utvärderingar av metoden är från andra länder och därmed annan kontext än Sverige, till exempel SoS. Detta i sig skapar inte ett rättssäkert system för enskilda medborgare vid kontakt med myndigheter trots att avsikten för implementering av metoden har varit att göra arbetet mer enhetligt och därmed mer säkert. Östberg (2018) skriver att nästan 90 procent av kommuner och stadsdelar har använt sig i någon utsträckning av Signs of Safety, men att endast en liten del av verktygslådan som metoden har nyttjats. Bland annat är det mappning som används främst inom barnavård riktad mot yngre (a.a.). Utifrån vad som framkommit av resultaten, går det inte utesluta att mappning kan ha haft påverkan för Jonnas beslut genom att hon låter tre orden vara vägledande istället för att försöka se hela Alex:s kontext. Jag kan anta att en del socialsekreterare använder sig av

metoden Signs of Safety även inom förhandsbedömningen, dock behövs ytterligare fler deltagare till studien och möjligtvis riktade frågor som berör Signs of Safety för att med större säkerhet kunna dra en slutsats om detta. Resultaten visade att det var skillnader i hur socialsekreterare resonerade kring att ha principen om barnets bästa i vid förhandsbedömningen. Slutsatsen var att fyra av sex socialsekreterare övervägde och diskuterade om vad som skulle vara bäst för Alex i den kontexten barnet befann sig i medan de övriga två tyckte att besluta om att inleda en utredning är att ha principen om barnets bästa. Slutsatsen är att majoriteten av socialsekreterarna har principen om barnets bästa i beaktning vid förhandsbedömningar. De övriga två hade svårt att definiera principen om barnets bästa i deras resonemang. Frågorna i vinjetten har jag lämnat öppet för att socialsekreterarna skulle kunna resonera fritt vid förhandsbedömningen. Jag ansåg att svaren var uttömmande och innehöll spekulationer som kunde besvara på mina övergripande frågeställningar. Jag kan inte undgå att metoden består av en fiktiv vinjett, detta innebär att Alex inte existerar i verkligheten och att förhandsbedömningar likväl skulle kunna fattas annorlunda i verkligheten. Kritiken är att jag aldrig kan veta med säkerhet om socialsekreterarna skulle resonera i verkligheten som dem gjort i denna studie. Trots att jag endast hade en liten grupp socialsekreterare att tillgå med för denna studie, visade resultaten en övergripande samstämmighet med vad tidigare forskning kommit fram till. Denna studies reliabilitet är i den här bemärkelsen väldigt hög. Jag hade kunnat följa upp vinjetten med ytterligare nivåer på vinjetten för att få rikligare detaljer och nyanser socialsekreterarna om, i en större studie.

Förslag på vidare forskning

Förhandsbedömningar har man konstaterat att det är ett relativt utforskat område, därför skulle all typ av forskning inom ämnesområdet föreslås. Efter denna studie skulle jag föreslå att utforska om huruvida socialsekreterare använder sig av metoden Signs of Safety i sina förhandsbedömningar samt vilka risker det finns med detta. Ett annat intressant förslag skulle kunna vara en större studie inom Stockholms län med innehållande fler deltagare än vad denna studie inrymdes med för att kunna belysa tydligare skillnader respektive likheter.

Referenser

- Björk, S. (2016). *Utreda barn, unga och familjer: en hoppfull bok om ett angeläget arbete*. (1. uppl. Stockholm: Gothia Fortbildning.
- Bryman, A. (2018). *Samhällsvetenskapliga metoder*. (3. rev. uppl.). Malmö: Liber.
- Börjeson, B. & Börjeson, M. (2015). *Förstå socialt arbete*. (3., uppdaterade uppl.) Malmö: Liber.
- Gegner, H. (2009). *Förhandsbedömningar i barnavårdsärenden: tre kvantitativa studier med fördjupning*. Lund: Kommunförbundet Skåne.
- Jergeby, U. (1999). *Att bedöma en social situation: tillämpning av vinjettmetoden*. Stockholm: Centrum för utvärdering av socialt arbete (CUS).
- Lipsky, M (1980/2010) *Street-Level bureaucracy – dilemmas of the individual in public services*. - Updated ed. Russell Sage Foundation: New York.
- Meeuwisse, A. & Swärd, H. (red.) (2013). *Perspektiv på sociala problem*. (2., omarb. utg.) Stockholm: Natur & kultur.
- Ponnert, L. (red.) (2015). *Utredningsarbete i den sociala barnvården*. Johanneshov: MTM.
- Rasmusson, B. & Svensson, K. (2008). *Beprövad erfarenhet vid förhandsbedömningar i barnavårdsärenden*. Lund: Kommunförbundet Skåne.
- SFS 2014:5. Socialtjänstlag. Hämtad 15 april, 2019, från socialstyrelsen, <http://www.socialstyrelsen.se/sosfs/2014-5>
- SFS 2001:453 Socialtjänstlag. Hämtad 29 april, 2019, från riksdagen, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/socialtjanstlag-2001453_sfs-2001-453
- SFS 2003:460. Lag om etikprovning av forskning som avser människor. Från Riksdagen, https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2003460-om-etikprovning-av-forskning-som_sfs-2003-460

- Stockholmsstad (2014). *Barn och ungdomar utsatta för våld – Sign of safety och BBIC metodstöd för myndighetsutövning*. Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning: Editra
- Sundell, K. (red.) (2009). *Barnavårdsutredningar en kunskapsöversikt*. Johanneshov: TPB.
- Sverige. Socialstyrelsen (2014). *Anmäla oro för barn: stöd för anmälningsskyldiga och andra anmälare*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Sverige. Socialstyrelsen (2015). *Utreda barn och unga: handbok för socialtjänstens arbete enligt socialtjänstlagen*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Sverige. Socialstyrelsen. (2018). *Grundbok i BBIC: barns behov i centrum*. (Andra upplagan). [Stockholm]: Socialstyrelsen.
- Sverige. Barnskyddsutredningen (2009). *Lag om stöd och skydd för barn och unga (LBU): betänkande*. Stockholm: Fritze.
- Vainik, A. (2017). *Polisanmälningar i grundskolan*. Diss. (sammanfattning) Växjö : Linnéuniversitetet, 2017. Växjö.
- Zanderin, L. & Staaf, A. (2016). *Rätt och rättssystem: en introduktion för professionsutbildningar*. (2., [rev.] uppl.) Stockholm: Liber.
- Östberg, F. (2010). *Bedömningar och beslut: från anmälan till insats i den sociala barnvården*. Stockholm: Institutionen för socialt arbete, Stockholms universitet.
- Östberg, F., Wiklund, S. & Backlund, Å. (2018). Signs-of-safety i praktiken – en studie om användning i Stockholms län. (FoU Södertörn skriftserie, nr 164/18). Stockholm: FoU Södertörn. Från <https://fou-sodertorn.se/wp-content/uploads/2018/05/Signs-of-safety-nr-164.pdf>

BILAGA 1

Informationsbrev

Hej!

Jag är socionomstuderande på Ersta Bräcke Sköndals högskola och ska nu skriva min kandidatexamensarbete. Med anledning av detta vänder jag mig till dig som arbetar på mottagningsenheten hos socialtjänsten. Jag skulle vilja be om hjälp med att besvara på två frågor efter att ni fått läsa ett fiktivt ärende om ”Alex 10 år”.

Studien syftar till att få en ökad förståelse för hur anställda på mottagningsgruppen hos socialtjänsten resonerar kring förhandsbedömningar av inkomna orosanmälningar från grundskolan. Jag kommer genom min studie analysera era individuella bedömningar för att bland annat undersöka om det finns likheter respektive skillnader i dem.

Ditt svar är mycket viktig för att göra det möjligt att genomföra min studie.

Studien värnar om största möjliga konfidentialitet ; Uppgifter om dig kommer att avidentifieras, likaså enheten ni arbetar på. Dessa uppgifter kommer att skyddas på ett sådant sätt att obehöriga inte kommer åt dem. Materialet kommer endast användas för studiens syfte. Att delta i undersökningen är frivilligt, du kan närsomhelst välja att avbryta din medverkan.

Jag önskar få in svaren senast 12 april till: famed@esbhstudent.se

Har du frågor går det bra att höra av dig till mig.

Allt gott!

Underskrift datum

Med vänliga hälsningar, Fares Amedi

Telefon: 0707483018

Bilaga 2

Vinjett

Inkommer orosanmälan från skolan.

Alex 10 år har hotat att slå kamrater. Rektorn berättar, vid ett tillfälle hade Alex sagt till en kamrat att han ska ”skära upp honom”. Dessa ord inte är åldersadekvata för Alex ålder, menar rektorn. Alex brukar vara ”stökig” även på rasterna, han har svårt att anpassa sig till gemensamma lekar med andra barn. Det uppstår ofta bråk kring honom. Andra barn har råkat illa ut på grund av Alex beteende. Mentorn till Alex har uppgett att hon inte tror att föräldrarna är särskilt engagerade i Alex skolgång. Han brukar komma och gå själv till skolan och mentorerna har svårt att få kontakt med föräldrarna.

Du har efter orosanmälan tagit kontakt med föräldern som inte alls delar skolans oro gällande Alex situation. Föräldern menar att skolan inte kan tillgodose Alex behov. Alex har inte uppvisat några utåtagerande beteenden hemma.

1. Vilken förhandsbedömning gör du? Motivera gärna.

2. På vilket sätt har du förhållit dig till barnets bästa vid förhandsbedömningen?